

Садова Т.О.

Студентка магістратури спеціальності “Управління навчальними закладами освіти та персоналом” Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ФУНКЦІЙ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

Докорінне реформування системи освіти, шляхи якого вказані у Національній доктрині розвитку освіти України у XXI ст., нерозривно пов’язане з оптимізацією системи управління освіти на загальнодержавному, регіональному й місцевому рівнях. Реформування управління освітою передбачає створення цілісної системи, якій були б властиві гнучкість, демократизм, мобільність, здатність до самоорганізації, тісна співпраця органів державного управління з освітою всіх рівнів, навчально-виховних закладів, наукових установ та громадського самоврядування.

Внутрішньошкільне управління є невід’ємною частиною науки управління. Це діяльність управляючої підсистеми, спрямована на реалізацію мети школи шляхом створення відповідних умов, необхідних для належного розвитку педагогічного процесу. Питання теорії та практики шкільного управління в своїх працях плідно розглядали Є.С. Березняк, В.І. Бондар, Б.С. Кобзар, Ю.А. Конаржевський, В.І. Маслов, М.Г. Захарова й інші вчені.

На сьогодні існує чимало визначень поняття «управління», зокрема в галузі освіти. Під управлінням слід розуміти регулювання процесів, які відбуваються в певній системі. Саме слово «управління» означає свідому діяльність вироблення рішень, перетворення їх у життя, регулювання системи відповідно до поставленої мети, підбиття підсумків діяльності, систематичне одержання, переробка і використання інформації.[1]

На думку Пітера Друкера управління – це особливий вид діяльності, який перетворює неорганізований натовп в ефективну, цілеспрямовану і продуктивну групу.[2]

Управління школою означає цілеспрямований і планомірний вплив на колектив загалом, на окремих працівників та учнів з метою організації й координації їхньої діяльності, правильного здійснення навчально-виховного процесу, підвищення його ефективності. Організацію внутрішньошкільного контролю слід розуміти, як один з найскладніших видів діяльності керівника освітнього закладу, що вимагає глибокого усвідомлення місця та ролі цієї функції, розуміння її цільової спрямованості та оволодіння різними технологіями. Регулювання взаємовідносин між учасниками освітнього процесу при проведенні внутрішньошкільного контролю здійснюється в порядку, встановленому «Положенням про внутрішньошкільному контролі в школі». Внутрішньошкільний (посадовий контроль) – основне джерело інформації для аналізу стану загальноосвітнього закладу, достовірних результатів діяльності учасників освітнього процесу.[4]

Згідно положення про загальноосвітній навчальний заклад (розділ «Управління загальноосвітнім навчальним закладом»), директором може бути тільки громадянин України, який має вищу педагогічну освіту на рівні спеціаліста або магістра, стаж педагогічної роботи не менш як три роки, успішно пройшов атестацію керівних кадрів освіти». Концепція загальної середньої освіти визначає, що на посаду директора призначаються досвідчені авторитетні фахівці-педагоги, які мають досвід управлінської діяльності або пройшли спеціальну управлінську підготовку.[3]

Нині суспільство підтверджує значення в обізнаності сучасного керівника з теорії та практики управління. Для цього необхідно впровадження нової професійної компетентності управлінців. Модернізація освіти в Україні поставила на порядок денний спеціальну підготовку керівних кадрів до управління змінами.

Ми бачаємо, що до нових змін соціальних завдань наростають вимоги і до змісту та характеру управлінської діяльності директорів шкіл, якості та ефективності навчально-виховного процесу. Керівник зобов'язаний володіти необхідними діловими і особистісними якостями, які посприяють йому успішно вирішувати питання будь-якої складності і в будь-якому підрозділі школи. Для того, щоб бути ефективним в управлінні закладом освіти директор повинен спиратись на сучасні наукові підходи, педагогічний досвід. Сучасна наука пропонує філософські моделі управління, які ґрунтуються на теорії управління людськими ресурсами.[2]

Ми погоджуємося з думкою вчених, які відзначають щоб управляти школою на рівні сучасних вимог, приймати правильні, науково обґрунтовані рішення, керівникові школи потрібна достовірна інформація. Найбільш корисною є інформація, яку отримують у результаті цілеспрямованих спостережень, продуманої системи контролю, де головне не форма, а зміст контролю, його мета і завдання.

При створенні системи внутрішньошкільного контролю у навчальному закладі ми взяли за основу принципи, які об'єднують адміністрацію та педагогічний колектив в оцінюванні якості знань під час навчально-виховного процесу. Педагогічними принципами здійснення функцій контролю є: об'єктивність; систематичність; наочність (гласність).

Об'єктивність полягає в науково обґрунтованому змісті діагностичних тестів (завдань, запитань), діагностичних процедур, рівному, дружньому ставленню педагога до всіх учнів, точному, адекватному встановленим критеріям оцінюванню знань учнів. Фактично об'єктивність діагностування означає, що виставлені оцінки

співпадають незалежно від методів і засобів контролювання і педагогів, що здійснювали діагностування.

Вимога принципу *систематичності* полягає в необхідності здійснення діагностичного контролювання на всіх етапах дидактичного процесу – від початкового сприймання знань і до їх практичного використання. Систематичність полягає в тому, що регулярному діагностуванню піддаються всі учні з першого і до останнього дня перебування в навчальному закладі. Шкільний контроль необхідно здійснювати так часто, щоб надійно перевірити все те важливе, що необхідно знати і вміти учням.

Принцип *наочності (гласності)* полягає в проведенні відкритих випробувань всіх учнів за одними й тими ж критеріями. Рейтинг кожного учня встановлюється в процесі діагностування, має наочний, порівнювальний характер. Принцип гласності означає також оголошення і мотивацію оцінок. Оцінка – це орієнтир, за яким учні визначають еталони вимог до них, а також об'єктивність педагога. Необхідною умовою реалізації принципу є оголошення результатів дидактичних зрізів, обговорення і аналіз їх за участю зацікавлених людей, складання перспективних планів ліквідації прогалин.

Отже, здійснення функцій контролю за допомогою педагогічних принципів ми трактуємо як процес, в якому здійснюється визначення рівня засвоєння знань, умінь і навичок, аспектів розвитку й вихованості, обробка й аналіз отриманих знань, узагальнення та висновки про хід процесу навчання та про просування учнів на наступні сходишки навчання, висновки про ефективність роботи вчителів і всього освітнього закладу сприятимуть ефективності керівника навчальним закладом освіти.

Література

1. Вікіпедія – вільна енциклопедія : Управління [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/Управління>.
2. Панченко А. Г. Контроль у системі регіонального (районного) та внутрішньошкільного управління загальноосвітніми навчальними закладами // Держава та регіони. – 2009. – № 3. – С. 133-138.
3. Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення, Перелік від 27.08.2010 № 778
4. України 3. Про освіту» від 23.05. 1991 № 1060-ХІІ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>. – 1991